

Ruimte voor ontwikkeling? Onderneem het met de provincie!

≡ provincie
Gelderland

**Handreiking voor toeristische ondernemers
met plannen voor ruimtelijke ontwikkeling**

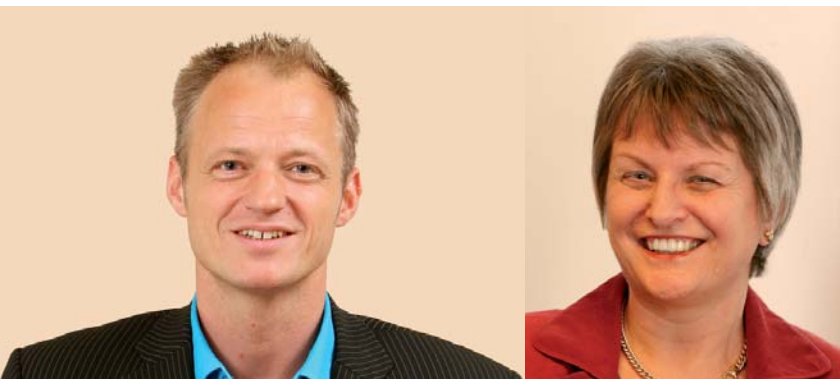
Arnhem, 2 november 2009

Inhoud

1	Voorwoord	3
2	Introductie	5
3	Begrippen	7
4	Doorkijk	9
5	Stappenplan	13
6	Natuurbeschermingswet: 1998	17
7	Provinciaal ruimtelijk beleid	21
8	Ondersteuning	29

Bijlage

1	Stroomschema vergunningverleningsprocedure	31
2	Beleid bijzondere gebieden	35

1 Voorwoord

Gemakkelijk en snel door de provinciale regels

Gelderland heeft veel te bieden: de Veluwe met haar natuur en rijke cultuurhistorie, de Achterhoek met haar coulissenlandschappen en veelgeprezen gastvrijheid, Rivierenland met het landschap gevormd door het water. Naast dit rijke aanbod kennen we ook het bruisende stadsleven van de Arnhem en Nijmegen met hun vele aansprekende evenementen en aantrekkelijk winkelaanbod en niet te vergeten de vele grote attracties die Gelderland rijk is. Zoals Burgers Zoo, Dolfinarium en Julianatoren. Dit alles maakt Gelderland een toeristische provincie bij uitstek met een enorme potentie. De toeristische sector is belangrijk is voor de werkgelegenheid –zeker ook voor jonge mensen- en de Gelderse economie. Zo vertegenwoordigt de sector ca. 52.000 arbeidsplaatsen, 5% van de totale Gelderse werkgelegenheid. Daarnaast heeft de sector ook betekenis voor de sociale cohesie en aantrekkelijkheid van het platteland.

U, als toeristische ondernemer weet als geen ander wat wij bedoelen met enorme potentie. Er zijn heel wat kansen en mogelijkheden om de sector te laten groeien en te versterken. Dat willen wij graag samen met u doen. Zowel in ons Sociaal-Economisch Beleidsplan 2007-2013 “Maak het in Gelderland” als in ons Uitvoeringsprogramma Vrijtijdseconomie 2009-2012 “Groeten uit Gelderland” is toerisme en recreatie een belangrijk thema.

Wij willen u de mogelijkheid bieden om de kansen te benutten. Vanuit gesprekken met ondernemers weten we dat ook u die kansen ziet, maar regelmatig aangeeft hinder te ervaren van de regeldruk. Wij zetten ons in om regels eenvoudiger en minder te maken en zo de regeldruk te verminderen. Daarnaast zetten we ons in om daar waar mogelijk recreatieondernemers te ondersteunen en we investeren in de de toeristische organisatiestructuur , de

regionale marketing en promotie van recreatie en toerisme. Zo werken we aan de basisvoorwaarden waardoor u goed kunt ondernemen.

Een belangrijke aantrekkingskracht van onze provincie is de kwaliteit van de omgeving zoals de aanwezigheid en de diversiteit in natuurgebieden, waardevolle landschappen en cultuurhistorisch erfgoed. Dit zijn belangrijke pijlers onder het Gelders toeristisch imago. Dat willen we zo graag houden en verder ontwikkelen. Deze ambitie staat soms op gespannen voet met de ambitie om ruim baan te geven aan (toeristische) ondernemers. Dat horen we van u terug. De provincie heeft ruimtelijke kaders opgesteld waarin we de kwaliteit van de omgeving en belangen van de ondernemers beiden een plaats hebben gegeven.

Uit contact met u hebben we gemerkt dat het niet altijd eenvoudig is om de regels te leren kennen en duidelijk te krijgen wat regelgeving betekent voor uw onderneming. Daarom hebben wij voor u deze handreiking opgesteld. U kunt nu op een vrij eenvoudige manier uw weg vinden in de provinciale beleidsregels. Zeker als u een nieuw initiatief wilt ontwikkelen, kan deze handreiking u helpen om snel en gemakkelijk te zien waar u op moet letten en welke mogelijkheden én onmogelijkheden er zijn.

Zo kunt u vanaf het begin zien hoe u uw plannen tot een goed einde kunt brengen.

Wij wensen u veel succes.

Annelies van der Kolk

Gedeputeerde Recreatie en Toerisme

Co Verdaas

Gedeputeerde Ruimtelijke Ordening

2 Introductie

Voor wie is de handreiking?

Deze handreiking is bedoeld voor toeristische ondernemers die het plan hebben om op een locatie in Gelderland nieuwe recreatie te vestigen of reeds bestaande recreatie willen uitbreiden of herstructureren.

Waar sluit de handreiking op aan?

Gelderland is een van de belangrijkste toeristische gebieden van Nederland. De provincie is rijk aan prachtige natuurgebieden en kent veel recreatiemogelijkheden. De bestedingen binnen de toeristische sector vormen een belangrijke bron van inkomsten en stimuleren de regionale economie.

De provincie Gelderland heeft de ambitie om samen met partners als Nederlandse Ondernemers voor Recreatie en Toerisme (NORT), Hiswa, RECRO, KHN, KvK en gemeenten, de vitaliteit van de toeristische sector te versterken. De provincie streeft ernaar om:

1. de kwaliteit die de provincie zo

aantrekkelijk en gewild maakt te behouden (beschermen en ontwikkelen van natuur en landschappen);

2. toeristische ondernemers voldoende ontwikkelmogelijkheden te bieden.

Deze twee doelstellingen kunnen met elkaar op gespannen voet staan. De provincie heeft kaders opgesteld waarbinnen zowel de natuur als de toeristische ondernemer een plaats heeft gekregen.

Wat is het doel van de handreiking?

De provincie wil toeristische ondernemers die nieuw willen vestigen, uitbreiden of herstructureren duidelijkheid geven over de kansrijkheid van hun ruimtelijke plannen en helpen de weg te vinden in de provinciale beleidsregels. Deze handreiking is bedoeld als een routekaart om makkelijker door de provinciale regels te navigeren. Uiteraard blijven daarbij de beleidsregels, zoals vastgelegd in structuurvisie, provinciale verordening e.d. op zich bindend.

De handreiking zoomt in op beschermde provinciale gebieden en geeft antwoord op de vraag hoe je in de planvormingsfase als toeristisch ondernemer tot goede keuzes kunt komen en de juiste stappen kunt zetten. De handleiding is niet bedoeld als hulpmiddel bij het doorlopen van het proces van een formele vergunningsaanvraag of bestemmingsplanprocedure: het gaat om de fase hieraan vooraf. Deze planvormingsfase is cruciaal, ervaring leert dat in deze fase de basis wordt gelegd voor een succesvol plan of een teleurstelling. We hopen met deze handreiking te bereiken dat er in het proces snel duidelijkheid ontstaat over de haalbaarheid van een plan en dat eventuele procedures zo min mogelijk worden vertraagd. Deze handreiking past in de bredere aanpak door de provincie van deregulering, zoals verwoord in de aanbevelingen van de provinciale Taskforce Deregulering (december 2008).

Hoe werkt de handreiking?

De handreiking bestaat uit drie gedeelten:

1. Doorkijk: een eerste inzicht in te zetten stappen en van toepassing zijnde wet- en regelgeving.
2. Stappenplan: gedetailleerd stappenplan voor de ondernemer.
3. Toelichting op Natuur- beschermingswet en provinciale Structuurvisie.

3 Begrippen

7

Ter verduidelijking worden hieronder de belangrijkste begrippen uit deze handleiding kort toegelicht.

Natura-2000 gebieden

Door de Europese Unie (EU) aangewezen beschermde leefgebieden van planten en dieren. Dit netwerk vormt de hoeksteen van het beleid van de Unie voor het behoud en herstel van biodiversiteit. Gelderland kent onder meer de volgende Natura 2000-gebieden: Korenburgerveen, Landgoederen Brummen, Arkemheen en de Veluwe. Zie verder hfdst. 6.

Natuurbeschermingswet 1998

Om Nederlandse Natura 2000-gebieden te houden, herstellen en beschermen is de Natuurbeschermingswet 1998 opgesteld. In deze wet is een vergunningsplicht opgenomen voor activiteiten die een verstorend of verslechterend effect hebben op de natuur van deze gebieden.

Structuurvisie (voorheen Streekplan)

Provinciaal beleid voor ruimtelijke ontwikkeling tot 2015.

Bijzondere gebieden

De structuurvisie onderscheidt verschillende gebieden met bijzondere kwaliteiten, zoals natuur, landschap en cultuurhistorie. Voorbeelden hiervan zijn de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), de Waardevolle landschappen, het Landbouwontwikkelingsgebied, zie verder hoofdstuk 7. Voor ruimtelijke ontwikkeling binnen deze gebieden geldt een 'nee, tenzij' of 'ja, mits'-beleid. Ook de Natura 2000-gebieden zijn zogenoemde bijzondere gebieden. Omdat hiervoor een speciale vergunningsprocedure geldt, is er in deze handreiking voor gekozen om de Natura-2000 gebieden apart te behandelen.

Multifunctioneel platteland

Het multifunctioneel platteland beslaat

het grootste deel van de provincie. Hier geldt geen expliciete provinciale sturing, ruimtelijke ontwikkeling is veelal mogelijk. De gemeente heeft hier een meer sturende rol.

Gebiedskaart

Op de gebiedskaart worden m.b.v. kleurcodes de Natura 2000-gebieden (rood), de bijzondere gebieden (geel), beide (oranje) en multifunctioneel platteland (wit) aangegeven. Op een kaartlaag hieronder worden de specifieke Natura 2000-gebieden en bijzondere gebieden getoond.

Soort recreatie

- Verblifsrecreatie: accent op toeristisch nachtverblijf.
- Dagrecreatie: accent op dagactiviteiten zonder overnachting.

Intensiteit gebruik

- Intensief: grootschalig, hoofdactiviteit, meer dan 1 ha, veel gebruikers tegelijkertijd.
- Extensief: kleinschalig, nevenactiviteit, minder dan 1 ha, weinig gebruikers tegelijkertijd.

Verblifsrecreatie

- Intensief: camping, bungalowpark, groepsaccommodatie, toeristisch hotel.
- Extensief: kleinschalig kamperen, natuurkamperen, bed en breakfast, pension, appartement bij de boer.

Dagrecreatie

- Intensief: pretpark, jachthaven, zwembad, dagrecreatieconcentratiegebied, golfterreinen.
- Extensief: routestructuren wandelen/ fietsen / ruiters, horeca of verkoop van producten aan huis.

Soort initiatief

- Nieuwvestiging: nieuw grondgebruik voor een nieuwe functie.
- Uitbreiding: aanvullend grondgebruik bij een bestaande functie.
- Herstructurering: omvorming van de inrichting van een bestaande functie.
- Functieverandering: omvorming van vrijgekomen (agrarische) bebouwing naar een nieuwe functie.

4 Doorkijk

9

Het doel van deze doorkijk is u een eerste beeld te geven van de stappen die u moet zetten als u het plan heeft om in Gelderland nieuwe recreatie te vestigen, uit te breiden of te herstructureren. Toegelicht wordt welke provinciale wet- en regelgeving van toepassing kan zijn en welke gevolgen dat voor u heeft.

Naar de gemeente

Indien u als toeristisch ondernemer het plan heeft opgevat om op een locatie in Gelderland nieuwe recreatie te vestigen, uit te breiden of her te structureren dient u dit kenbaar te maken bij uw gemeente. Wij raden u aan contact op te nemen met uw gemeente en een gesprek aan te vragen over de mogelijkheden en onmogelijkheden van de ruimtelijke planinitiatieven die u heeft voor de locatie. Zet ter voorbereiding van dit gesprek uw idee op papier en stuur deze voorafgaand aan het gesprek naar uw contactpersoon bij de gemeente.

- Laat u in het gesprek met de gemeente voorlichten over de haalbaarheid van uw plannen. Is uw plan in overeenstemming met gemeentelijke bestemmingsplannen, heeft u een bouw- en/of milieuvergunning nodig etc.?
- Bespreek daarnaast met de gemeente of uw ruimtelijke plannen raken aan provinciaal beleid en regelgeving. Het de taak is van de gemeente om u in dat geval door te verwijzen naar de provincie.

Naar de provincie

Als u plannen heeft voor ruimtelijke ontwikkelingen op een locatie die samenvalt met een door de provincie beschermd gebied, dient u zich ook tot de provincie te wenden. De provincie Gelderland gaat er (onder andere) over waar ruimtelijke ontwikkelingen binnen deze beschermde gebieden wel of niet mogen worden gerealiseerd en eventueel onder welke voorwaarden. De provincie heeft twee belangrijke

rollen in relatie tot de beschermde gebieden:

1. *Natuurbeschermingswet:*

Natura 2000-gebieden

Binnen Europa zijn zogenaamde Natura 2000-gebieden aangewezen. Deze gebieden vormen een essentiële schakel in de internationale vliegroutes van trekvogels en kent beschermde planten- en diersoorten. Om deze Natura 2000-gebieden te behouden, herstellen en beschermen is de Natuurbeschermingswet 1998 opgesteld. In deze wet is een vergunningsplicht opgenomen voor activiteiten die een verstoring of verslechterend effect hebben op de natuur van deze gebieden. De provincie beoordeelt of u een vergunning voor uw plan moet aanvragen, toetst de aanvraag en verleent de vergunning. Zie verder hoofdstuk 6.

2. *Structuurvisie: Bijzondere gebieden*

De provincie heeft in de Structuurvisie beleid opgesteld waar ruimtelijke ontwikkelingen kunnen plaatsvinden en gebieden aangewezen van bovenlokaal belang. Het gaat hierbij om gebieden met bijzondere natuurlijke, landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten. Deze bijzondere gebieden zijn veelal gemeenteoverstijgend. Het provinciaal beleid voor deze bijzondere gebieden heeft doorwerking naar gemeentelijk ruimtelijk beleid. Uw plan moet primair in overeenstemming zijn met gemeentelijke bestemmingsplannen en daarmee indirect met het provinciaal beleid.

Wanneer u van plan bent uw recreatie te vestigen in een 'bijzonder gebied', of u bent er reeds gevestigd en overweegt uitbreiding, herstructurering of functieverandering, dan dient u rekening te houden met de regels die er in dat gebied gelden. Zie verder hoofdstuk 7.

- Op de gebiedskaart, (zie www.gelderland/handreiking-ondernemerstoerisme) zijn de onder punt 1 en 2 genoemde gebieden via kleurcodes gevisualiseerd. Zo kunt u gemakkelijk checken of uw plannen aan provinciaal beleid en regelgeving raken:
 - rood: Natura 2000-gebieden;
 - geel: bijzondere gebieden;
 - oranje: combinatie van Natura 2000-gebieden en bijzondere gebieden;
 - wit: multifunctioneel platteland (ruimte voor ontwikkeling).

Deze en de daaropvolgende stappen zijn uiteengezet in het stappenplan en de toelichting bij dit stappenplan.

Stappenplan

Stap 1

Ga naar de gemeente

Stap 2

Check de gebiedskaart

Rood
Natura
2000

Oranje
Combinatie

Geel
Bijzonder
gebied

Wit

Stap 3

Check de
bijzondere
gebieden

Ga naar uw
gemeente om uw
plan te bespreken
zodat uw gemeente
kan beoordelen
of uw plan conform
het gemeentelijke
bestemmingsplan is.
U heeft (waarschijn-
lijk) niet met de
provincie van doen.

Stap 4

Stel het globale
plan op

Stel het globale
plan op

Stap 5 A,B,C,D

Voer vooroverleg
met provincie

Voer vooroverleg
met provincie
en gemeente

Stap 6 A,B

Maak de
voortoets

Werk uw plan
nader uit

Formele
vergunningprocedure

Bestemmingsplan-
procedure

5 Stappenplan

Dit stappenplan neemt u bij de hand op uw weg naar gemeente en provincie.

Stap 1. Naar de gemeente: eerste gesprek

- Zet uw idee op papier. Vermeld hierbij uw naam (en eventueel uw bedrijf) en de locatie.
- Neem contact op met uw gemeente voor het maken van een afspraak en stuur het plan ter voorbereiding op het gesprek naar de contactpersoon toe.
- Bespreek in het gesprek met uw gemeente:
 - Is uw plan in overeenstemming met gemeentelijke bestemmingsplannen?
 - Heeft u een bouw- en/of milieuvergunning nodig?
 - Raken uw ruimtelijke plannen raken aan provinciaal beleid en regelgeving?

Stap 2. Check gebiedskaart

- Verifieer altijd zelf, ook als u antwoord heeft gekregen van de

gemeente, of voor de locatie van uw plan geldt of deze raakt dan wel samenvalt met een door de provincie aangewezen beschermd gebied. Check hiervoor de gebiedskaart.

- Als uw ruimtelijk ontwikkelplan raakt aan of valt binnen een Natura 2000-gebied (rood) of een bijzonder gebied (geel) of beide (oranje) moet u een globaal plan opstellen en kunt u voor meer informatie terecht bij de provincie, zie voor contactgegevens hfdst. 8.
- Indien uw plan valt binnen een multifunctioneel platteland (wit) is naar alle waarschijnlijkheid geen provinciale toets nodig en hoeft u zich alleen tot uw gemeente te wenden (stap 1).

Stap 3. Check beleid bijzondere gebieden

- Indien u bij stap 2 constateert dat uw plan raakt aan of valt in een bijzonder landschap (geel en oranje) kunt u via de tweede kaartlaag van de gebiedskaart, (zie www.gelderland/

handreikingondernemerstoerisme), bekijken om welk bijzondere gebied het gaat. In bijlage 2 treft u een overzicht van het beleid van de provincie voor ieder bijzonder gebied. Een voorbeeld van een bijzonder gebied is een landbouwontwikkelingsgebied, waar voor geldt dat uw plan de ontwikkelingsmogelijkheden van de intensieve veehouderij niet mag beperken. Het beleid geeft u richtingwijzers voor uw planinitiatief.

Stap 4. Globaal plan

- Stel met het oog op een effectief gesprek - voordat u contact opneemt met de provincie - een globaal plan op met daarin de volgende informatie:
 - Samenvattende beschrijving van het plan, max. 1 A4 (achtergrond, doel, plan van aanpak, werkwijze, tijdsplanning).
 - Exacte geografische locatie.
 - Omschrijving bedrijfsplan:
 - a. nieuwvestiging verblijfsrecreatie/dagrecreatie;
 - b. uitbreiding van intensieve verblijfsrecreatie/dagrecreatie;

- c. herstructurering van intensieve verblijfsrecreatie/dagrecreatie;
 - d. functieverandering van verblijfsrecreatie/dagrecreatie.
- Benodigde voorbereidingen (bv. bouwen van vakantiehuizen, aanleggen van een weg).
 - Drukke; van mensen in ruimte en tijd (hoe vaak komen hoeveel mensen waar).
 - Openingstijden gedurende het jaar.

Stap 5 A,B,C,D Vooroverleg met de provincie

- A Als uw plan raakt aan of samenvalt met een Natura 2000-gebied (rood) kan het zijn dat een provinciale vergunning voor uw activiteit is vereist. Het is verstandig contact op te nemen met de provincie om een afspraak te maken voor een vooroverleg. Bekeken moet worden in hoeverre het plan strookt met het specifieke beheerplan (zie hfdst. 6.) dat voor het gebied is opgesteld.
- B Als uw plan samenvalt met EHS, moet u in overleg met de provincie kijken of het hanteren van de

spelregels EHS kan leiden tot een uitvoerbaar plan.

C Als uw plan samenvalt met een Waardevol landschap, moet het gemeentelijk ruimtelijk beleid in overeenstemming zijn met provinciaal beleid. Om dit te verifiëren, kunt u in overleg met uw gemeente contact opnemen met de provincie om een afspraak te maken voor een vooroverleg met provincie en gemeente.

D Als uw plan raakt of samenvalt met een Natura 2000-gebied en een waardevol landschap kan het zijn dat een provinciale vergunning voor uw activiteit is vereist en is het van belang om te verifiëren of uw plannen conform provinciaal beleid zijn. U dient contact op te nemen met de provincie en gemeente om een afspraak te maken voor een vooroverleg.

- Ter voorbereiding op het vooroverleg stuurt u de provinciale (en gemeentelijke) contactpersoon uw globale plan toe. Afhankelijk van dit plan bepaalt de provincie of een vooroverleg noodzakelijk is en in

welke vorm dit kan plaatsvinden. In het vooroverleg wordt u in de gelegenheid gesteld om uw plan toe te lichten, vragen te stellen en zal met u de kansrijkheid van uw plannen worden besproken. In het vooroverleg wordt besproken hoe de verdere procedure dient te worden doorlopen. Het kan zijn dat een nadere uitwerking van uw plan en aanvullende benodigde informatie noodzakelijk is.

Stap 6 A Eventueel een voortoets

- Als uw plan raakt aan of valt in een Natura 2000-gebied kan in het vooroverleg worden besproken dat een zogenaamde 'voortoets' noodzakelijk is. Dit betekent dat de provincie aan de hand van uw globale plan nog onvoldoende handvatten heeft om te kunnen beoordelen in hoeverre uw plan effect heeft op de natuurwaarden van het Natura 2000-gebied. Om dit te kunnen beoordelen dient u een voortoets te doen. Dit betekent dat u uw plan verder moet uitwerken en berekenen wat de schadelijke en/of versturende effecten voor de natuur

zijn. Voor het uitvoeren van een effectenberekening raden wij u aan een gespecialiseerd adviesbureau in de arm te nemen.

- In het vooroverleg kan ook blijken dat uw plan een ernstige verstoring van natuurwaarden zal betekenen en dat een kans op een vergunning voor uw plan klein is. Het is dan raadzaam om uw plan op zodanige wijze aan te passen dat de natuurwaarden minder worden verstoord. Zie voor verdere informatie hfdst. 6.

Stap 6 B Eventueel nadere uitwerking plan

- Als uw plan raakt aan of valt in een bijzonder gebied kan in het vooroverleg worden besproken dat een nadere uitwerking van uw plan en aanvullende benodigde informatie noodzakelijk is.
- In het vooroverleg kan ook blijken dat de kans groot is dat uw plan een ernstige verstoring van natuurwaarden in het bijzondere gebied oplevert en dat uw plan daarmee niet past binnen het provinciaal beleid. Dit zal in de EHS-

natuur vaak het geval zijn. In de EHS verweven of EHS-verbindingszone liggen meer mogelijkheden voor ontwikkeling van andere functies, zeker op plaatsen waar geen natuurwaarden aanwezig zijn en ook niet zijn gepland. Het is dan raadzaam om uw plan op zodanige wijze aan te passen dat per saldo de, natuurwaarden, worden versterkt. Zie voor verdere informatie hoofdstuk 7.

Formele procedure

- **Natura 2000-gebied:**
De voortoets legt u voor aan de Provincie. De Provincie moet beoordelen of er een kans op een negatief effect op de natuurwaarden bestaat. Zie bijlage 1 voor het stroomschema van deze formele vergunningsprocedure.
- **Bijzonder gebied:**
Indien uw plan valt binnen een bijzonder gebied, moet de provincie beoordelen of het gemeentelijk ruimtelijk beleid in overeenstemming is met het provinciaal ruimtelijke beleid.

6 Natuurbeschermingswet: 1998

In dit hoofdstuk wordt een inhoudelijke toelichting gegeven op de Natuurbeschermingswet 1998 en welke mogelijke eisen deze wet aan uw plannen stelt.

Wat houdt de Natuurbeschermingswet in?

De Europese Unie (EU) heeft een rijke natuur die van grote waarde is. Om dit erfgoed te beschermen hebben de Europese landen van de EU met elkaar afgesproken dat bepaalde leefgebieden van planten en dieren in stand worden gehouden. Dit zijn de zogenoemde Natura 2000-gebieden. Dit netwerk vormt de hoeksteen van het beleid van de Unie voor het behoud en herstel van biodiversiteit.

Natura 2000-gebieden worden in Nederland formeel aangewezen door de Minister van LNV. In Gelderland zijn de volgende gebieden aangewezen als Natura 2000-gebied: Uiterwaarden IJssel, Uiterwaarden

Waal, Uiterwaarden Nederrijn, Gelderse Poort, Wullinkswust, Teselinkven, Woltseveen, Bekendelle, Korenburgerveen, Landgoederen Brummen, Arkemheen en de Veluwe.

Om Nederlandse Natura 2000-gebieden te houden, herstellen en beschermen is de Natuur-beschermingswet 1998 opgesteld. In deze wet is een vergunningsplicht opgenomen voor activiteiten die een ernstig verstorend of verslechterend effect hebben op de natuur van deze gebieden.

In de wet staat dat voor elk Natura 2000-gebied een beheerplan moet worden vastgesteld. Het beheerplan beschrijft de huidige situatie van het gebied, geeft een visie op de gewenste ontwikkelingsmogelijkheden voor de lange termijn, beschrijft concrete maatregelen voor een periode van zes jaar en biedt het kader voor de vergunningverlening. Het beheerplan stelt de kaders voor een integrale

afwegingen van belangen (natuur, economische zekerheid, sociaal, cultureel etc.) zodat duidelijkheid in de praktijk ontstaat wat wel en niet kan in het gebied. De beheerplannen voor de Natura 2000-gebieden in Gelderland zijn de door de provincie opgesteld en worden naar verwachting in 2010 door de Minister bevestigd.

Wat betekent de Natuurbeschermingswet voor de ondernemer?

Het belangrijkste gevolg van de wet is dat er een aparte vergunning nodig is voor activiteiten die mogelijk schadelijk zijn voor de beschermde natuur. Als uw plan raakt aan of valt in een Natura 2000-gebied, is uw activiteit mogelijk van invloed op de beschermde natuur en moet worden onderzocht of u een vergunning moet aanvragen.

Als bij het vooroverleg blijkt dat een voortoets noodzakelijk is (zie stappenplan: 5A en 6A) moet u uw globale plan nader uitwerken en dient u informatie te verstrekken over de effecten die uw plan kunnen hebben op de natuurwaarden in het Natura-2000

gebied. Voorbeelden van effecten zijn geluidseffecten, aanzuigende werking verkeer, lichthinder, uitstoot van schadelijke stoffen, wijziging van grondwaterstromen etc. Probeer in uw planvormingsfase zoveel mogelijk aansluiting te zoeken bij het beleid van de beheerplannen en streef een zo minimaal mogelijke belasting van natuur na. Om dit meer te verduidelijken treft u hieronder enkele praktijkvoorbeelden. De provincie moet vervolgens beoordelen of er sprake is van een mogelijk (ernstig) negatief effect. In bijlage 1 is de formele procedure van de vergunningsaanvraag opgenomen (stroomschema).

Best Practices

1. Uitbreiding van een haven

Een bedrijf in de watersportbranche beschikt over een kleine haven en een open terrein waar boten worden opgeslagen en onderhouden. Het onderhoud aan boten heeft impact op het milieu en daarbij heeft de ondernemer ook nog uitbreidingsplannen. Nu blijkt het bedrijf naast een Natura 2000-gebied te zijn gelegen. Wat de ondernemer zeer goed doet is voortdurend contact onderhouden met overheden, omwonenden en andere betrokkenen. Daarnaast neemt het bedrijf de natuurwaarden serieus door ze op te nemen in de eigen plannen: op eigen grond wil de ondernemer een “bufferstrook” inrichten die dient als overgangszone van het bedrijfs-terrein naar het beschermde gebied.

2. Uitbreiding van een kampeerterrein

Een campingbaas wil zijn kampeerterrein uitbreiden dat ligt in de buurt van een Natura-2000 gebied. De uitbreiding kan in allerlei opzichten een negatieve invloed hebben op de natuurwaarden: betreding en vervuiling van de natuur door campinggasten, verstoring van vogels en andere diersoorten, lichtverstoring etc. De exploitant heeft hier bij de nadere uitwerking van zijn plan op ingespeeld door:

- extensivering van het terrein door het aantal slaapplekken te verminderen;
- meer en betere centrale voorzieningen op het terrein, waardoor de gasten meer op het terrein blijven;
- actief het aanbod van aantrekkelijke wandelpadenstelsel dichtbij het terrein vergroten;
- vermindering van het aantal uitgangen aan de kant van de natuur;
- sturen van de gasten door goede informatie.

7 Provinciaal ruimtelijk beleid

In dit hoofdstuk wordt een inhoudelijke toelichting gegeven op het provinciaal ruimtelijk beleid en de gevolgen voor u als ondernemer.

Wat houdt de Structuurvisie in?

De provincie Gelderland bepaalt op hoofdlijnen de verdeling en het gebruik van de ruimte in Gelderland. Waar wonen en werken mensen en waar krijgt de natuur de ruimte? Dit alles is vastgelegd in de Structuurvisie. Het doel van de Structuurvisie is enerzijds om ruimtelijke ontwikkelingen voor het provinciaal gebied vast te leggen en anderzijds om gebieden aan te wijzen van bovenlokaal belang. Het gaat hierbij om gebieden met natuurlijke, landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten, de bijzondere gebieden.

De bijzondere gebieden hebben op de gebiedskaart een gele aanduiding. Als u specifiek wilt

weten binnen welk bijzonder gebied uw bedrijfsplan valt kunt u surfen naar de tweede kaartlaag van de gebiedskaart (zie www.gelderland/handreikingondernemerstoerisme). Voor deze bijzondere gebieden gelden strenge regels, de provincie hanteert een 'nee, tenzij' of 'ja, mits'-beleid geldt. Of een streng beleid (nee, tenzij) of een wat minder streng beleid geldt (ja, mits) geldt hangt af van:

- In hoeverre uw plan ingrijpt in de ruimtelijke ordening: voor nieuwvestiging en uitbreiding geldt doorgaan een strengere beleid dan voor herstructurering;
- De zwaarte van het belang dat het bijzonder gebied beoogt te beschermen.

In de structuurvisie is onderscheid gemaakt tussen de volgende bijzondere gebieden:

Bijzondere gebieden

Omschrijving in het kort

Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

Samenhangend netwerk van natuurgebieden in Nederland. Doel is om door gebieden met elkaar te verbinden kwetsbare planten- en diersoorten te behouden. Doordat natuurgebieden worden vergroot en met elkaar verbonden kunnen bijv. soorten zich tussen verschillende leefgebieden verplaatsen.

Landbouwontwikkelingsgebied

Drie Gelderse reconstructieplannen (Gelderse Vallei/ Utrecht-Oost, Veluwe en Achterhoek/ Liemers) hebben tot doel veehouderij en kwetsbare natuur ruimtelijk te scheiden. Een reconstructiegebied is ingedeeld in landbouwontwikkelingsgebieden, verwevingsgebieden en extensiveringsgebieden. Het beleid voor de Gelderse Vallei verschilt op onderdelen van die voor Achterhoek/Liemers en Veluwe.

Natura 2000-gebied

Bescherming van natuurlijk erfgoed (leefgebieden voor bepaalde planten en dieren) van Europa. Als u een redelijk vermoeden heeft dat uw activiteit mogelijk van invloed is of kan zijn op de beschermde natuur in een Natura 2000-gebied of Beschermd Natuurmonument, moet u een vergunning aanvragen.

Bijzondere gebieden

Omschrijving in het kort

Ganzen-/Weidevogelgebied

Gebieden, speciaal bestemd voor weidevogels en ganzen, die zijn aangewezen in de structuurvisie.

Concentratiegebieden
intensieve teelten

Gebieden waarbij ruimtelijke ontwikkeling van intensieve teelten worden gecentreerd.

Stiltegebied

In Gelderland zijn er vier categorieën stiltegebieden: verplicht aangewezen stiltegebieden, proefgebieden, stiltegebieden tijdens het weekend en stiltegebieden van november tot april.

Watergebied

De provincie voert een waterbeleid dat ziet op bescherming tegen hoogwater door rivieren de ruimte te bieden. Het watergebied heeft ook betrekking op waterbergingsgebieden die tijdelijk water kunnen bergen bij grote neerslag. Tot slot zijn grondwaterbeschermingsgebieden aangewezen die er voor zorgen dat grondwater op eenvoudige wijze kan worden gebruikt voor drinkwater.

Krimpgebied

In het kader van het provinciale project Groei en Krimp recreatiebedrijven Veluwe worden recreatiebedrijven op voor natuur

Bijzondere gebieden

Omschrijving in het kort

kwetsbare locaties in het Centraal Veluws Natuurgebied op vrijwillige basis gesaneerd of uitgeplaatst (krimp). Krimplocaties worden teruggegeven aan de natuur. Groeien kunnen de recreatiebedrijven aan de rand van de Veluwe.

Recreatieclusters

De hectares die de provincie door krimp heeft gewonnen, krijgen de recreatiebedrijven terug op minder kwetsbare plekken. Deze recreatieclusters, dertien in totaal, liggen doorgaans meer aan de randen van het CVN. De provincie Gelderland streeft ernaar om jaarlijks een groeitender te starten met een omvang van circa tien tot twintig hectare.

Groene wig

Groene wiggen liggen tussen dorps-stadskernen in en hebben als doel dat de dorpen, stadjes en steden niet aan elkaar groeien en volledig verstenen. De breedte van de groene wig is afhankelijk van de maximale ruimte tussen de kernen.

Waardevol landschap

Waardevolle landschappen zijn gebieden met (inter)nationaal unieke aardkundige en cultuurhistorische kwaliteiten. Deze gebieden hebben vaak ook bijzondere natuurlijke en recreatieve kwaliteiten.

Bijzondere gebieden

Omschrijving in het kort

Waardevol open gebied

Waardevolle open gebieden maken onderdeel uit van en liggen in de waardevolle landschappen. De gebieden kenmerken zich vanwege hun grootse openheid, tenminste 300-400 hectare groot.

Multifunctioneel platteland

Het multifunctioneel platteland beslaat het grootste deel van de provincie. Hier geldt geen expliciete provinciale sturing, ruimtelijke ontwikkeling is veelal mogelijk.

In bijlage 2 treft u een beschrijving welk beleid de provincie voor ieder waardevol gebied hanteert, toegespitst naar soort activiteit: nieuwvestiging, uitbreiding, herstructurering of functieverandering.

De provincie wil extensieve vormen van recreatie en toerisme/kamperen bij de boer bevorderen. Grondgedachte daarbij is, dat deze vormen van plattelandstoerisme een bijdrage kunnen leveren aan de leefbaarheid van het platteland en zij zich in het algemeen goed verdragen met de andere functies en waarden van het

platteland. Met name in de EHS en de waardevolle landschappen moet wel worden gekeken naar de relatie met natuur- en landschapswaarden.

Enkele voorbeelden

Voorbeeld 1:

U wilt uw camping uitbreiden in een 'waardevol open gebied'. Het beleid van de provincie is 'nee, tenzij': uitbreiden is niet mogelijk, tenzij de openheid niet wordt aangetast. Nieuwe bouwlocaties zijn sowieso uitgesloten.

Voorbeeld 2:

Stel u wilt uw camping herstructureren

en uw camping valt in een ‘waardevol open gebied’. Hiervoor geldt een ‘ja, mits’-beleid: uitgangspunt is dat u mag herstructureren mits u de openheid niet aantast.

Voorbeeld 3:

U wilt een recreatieve voorziening bouwen of een bestaande voorziening uitbreiden in een EHS-gebied. Hiervoor krijgt u geen toestemming, tenzij er sprake is van een ondergeschikte uitbreiding van bestaande functies of een onafhankelijk onderzoek aantoont dat de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied niet significant worden aangetast.

Bij beperkte aantasting is het ook mogelijk om via een extra investering in de natuurwaarden in hetzelfde plan ervoor te zorgen dat er per saldo substatiële winst van natuurwaarden plaatsvindt, en daardoor het plan toch uitgevoerd te krijgen. Zie voor meer uitleg en voorbeelden het aparte voorbeeldenboek over plannen en projecten in de EHS dat in voorbereiding is, en dat in de loop van 2010 zal worden uitgebracht.

Voorbeeld 4:

Als u een bungalowpark wilt herstructureren in een krimpgebied geldt een ‘ja, mits’-beleid: herstructureren is toegestaan mits er wederom recreatiewoningen (en geen permanente woningen) komen en de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied niet significant worden aangetast.

Mocht u ingrijpende bouwplannen hebben en voor uw locatie gelden strikte regels, dan is het raadzaam bij de nadere uitwerking van uw plan hierop in te spelen: zie de practices hieronder.

Worst practice

Een voorbeeld van een minder goed verlopen proces is een bedrijf dat in een “bijzonder” gebied ligt en daar een initiatief wil ontplooiën. De ondernemer is al vele jaren bezig met het maken van plannen en de lobby naar de gemeente. Door de traagheid van het proces verliest de ondernemer steeds meer steun in de eigen omgeving en bij de lokale overheid. Daarbij blijkt na veel vijven en zessen dat het echte probleem draait om provinciale regels

omtrent het bijzondere gebied. Als de ondernemer zich vooraf beter had laten informeren over de ligging en regels die bij het bijzondere gebied horen, was minder energie, tijd en geld aan bijzaken verloren gegaan.

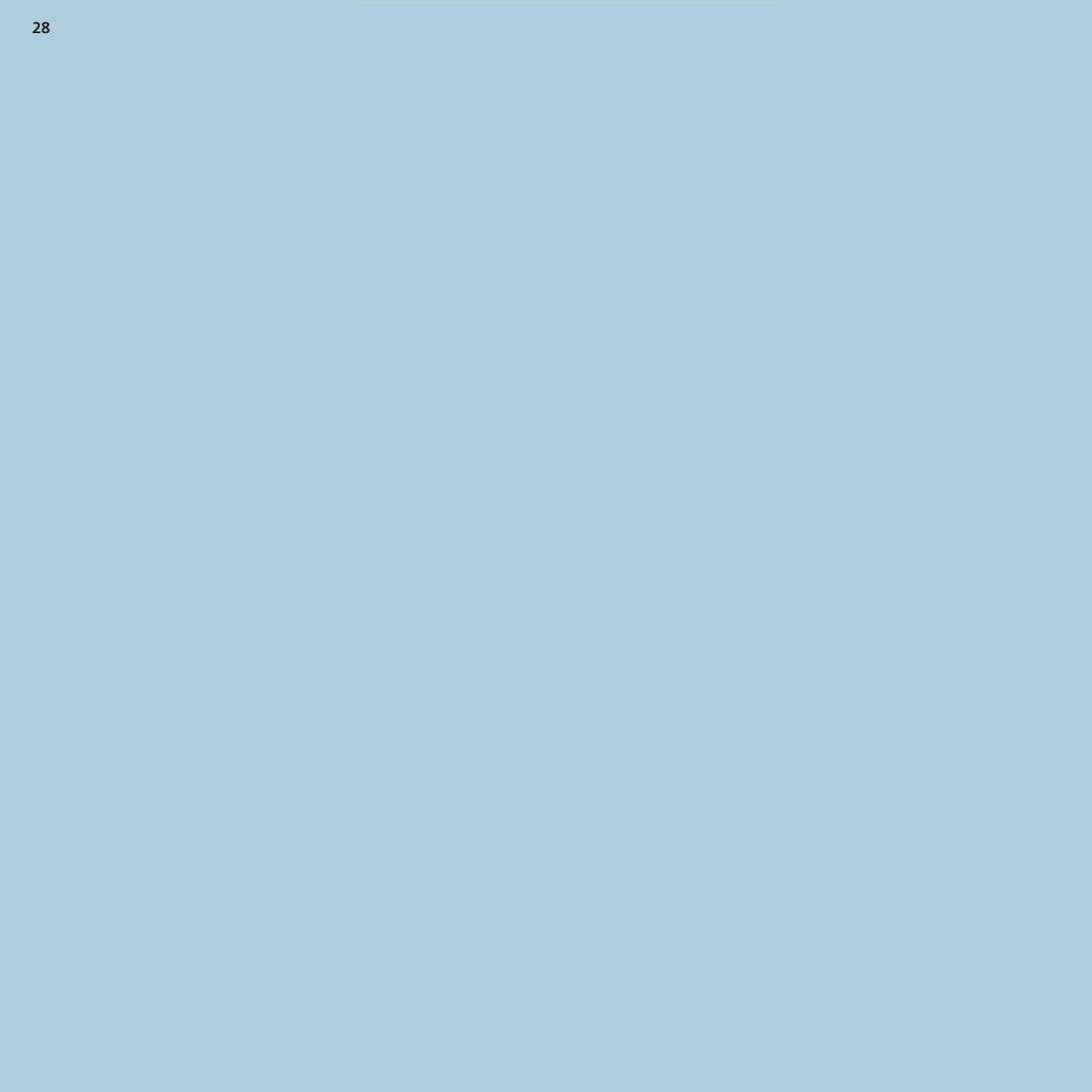
Best Practice

Een camping wil herstructureren en uitbreiden en ligt in een waardevol landschap, waar sprake is van een kleinschalig landschap met afwisseling van houtwallen, bosjes, landbouwgrond, lanen, beken en een rijk microreliëf (hoogteverschillen op kleine afstand, zoals steilranden, eenmansessen etc.). De exploitant kan in zijn planuitwerking hierop inspelen door:

- in zijn uitbreiding het microreliëf niet aan te tasten, maar op te nemen;
- via de vormgeving van de uitbreiding en de wijze van beplanting het kleinschalige beeld te handhaven c.q. te versterken en in te passen in een groenplan;
- voor dit doel wellicht ook een stuk van zijn huidige terrein te ontruimen en te verplaatsen naar de uitbreiding.

Wat betekent de Structuurvisie voor u als ondernemer?

De Structuurvisie geeft op regionale schaal aan met welke waarden en ontwikkelingen bij het opstellen van ruimtelijke plannen rekening moet worden gehouden. De in de Structuurvisie benoemde waardevolle landschappen zijn veelal gemeenteoverstijgend. Het beleid voor deze landschappen heeft doorwerking in de gemeentelijke bestemmingsplannen. De Structuurvisie bevat geen uitspraken die rechtstreeks doorwerken naar de burger. Uw plannen moeten in overeenstemming zijn met het gemeentelijk bestemmingsplan en dus indirect met het provinciaal beleid. Het is in uw belang om voorafgaand aan de uitvoering van uw plan te verifiëren of het gemeentelijk ruimtelijk beleid strookt met het provinciaal beleid. Want, als blijkt dat het gemeentelijk ruimtelijk beleid niet conform het provinciaal ruimtelijk beleid is, dan heeft de provincie instrumenten om het gemeentelijk beleid achteraf bij te sturen.

8 Ondersteuning

Contactgegevens provincie

Natuurbeschermingswet, Natura
2000-gebieden:

- Afdeling vergunningverlening Water,
Ontgrondingen en Natuur (VV/WON)
J. Reijntjes (*medewerker uitvoering wetten*),
T (026) 359 95 43
j.reijntjes@prv.gelderland.nl

Contactgegevens provincie

Structuurvisie, bijzondere gebieden:

- Afdeling Toezicht Locale Overheden
(TALO) / team ROadvisering
H. Stakenburg (*coördinator ruimtelijke
ordening*), T (026) 359 97 84
h.stakenburg@prv.gelderland.nl

Contactgegevens NORT Gelderland

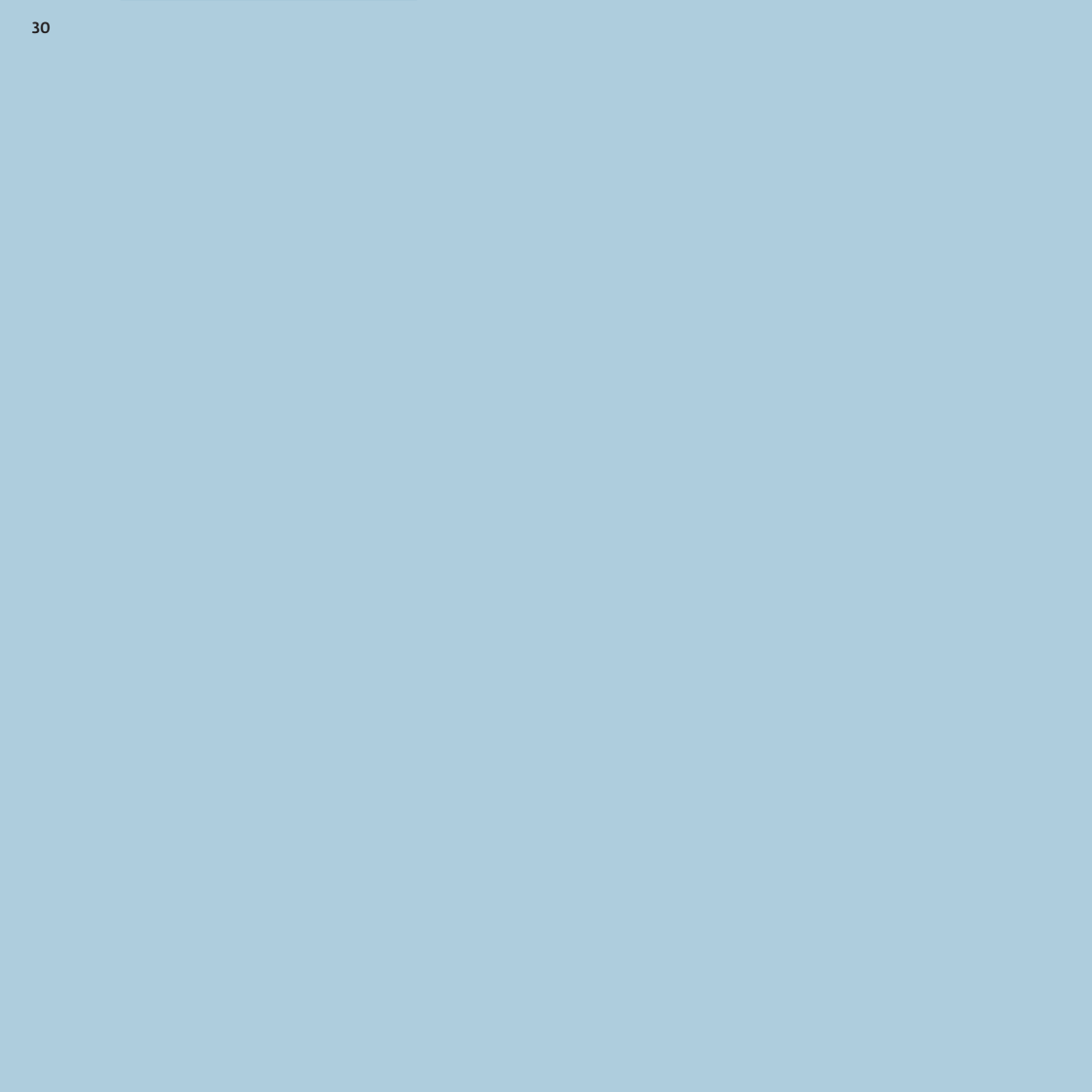
- De consulent voor Rivierenland &
KAN is: **Johan Kaspers**, M 06 13 51 71 63
j.kaspers@nort gelderland.nl
- De consulent voor de Achterhoek &
Liemers is: **Frans van Eenennaam**,
M 06 53 321 401
f.vaneennaam@nort gelderland.nl

- De consulent voor de Veluwe is:
Philip van Evert, M 06 532 116 19
ph.vanevert@nort gelderland.nl

Zie voor verdere informatie
www.nortgelderland.nl

Gebiedskaart:

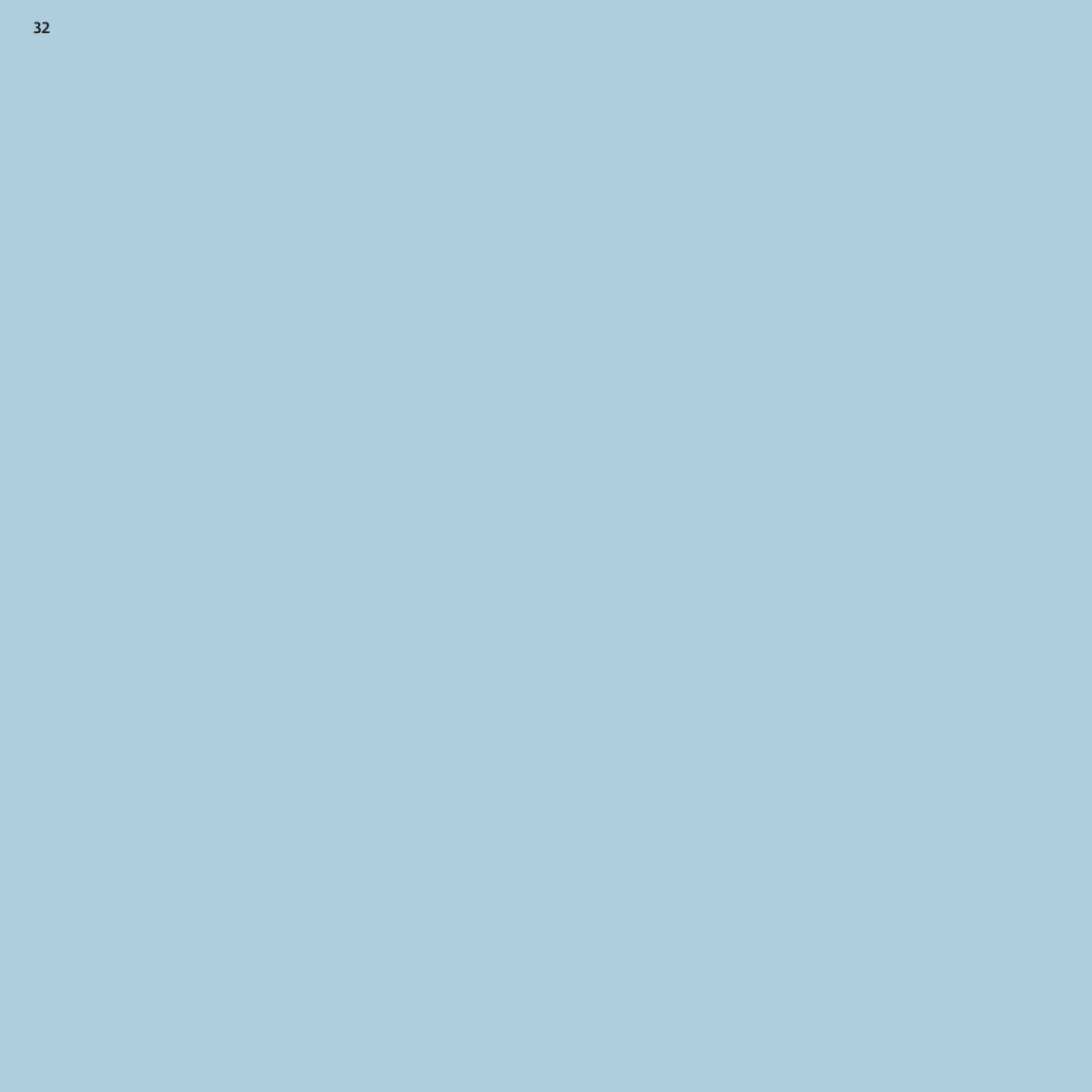
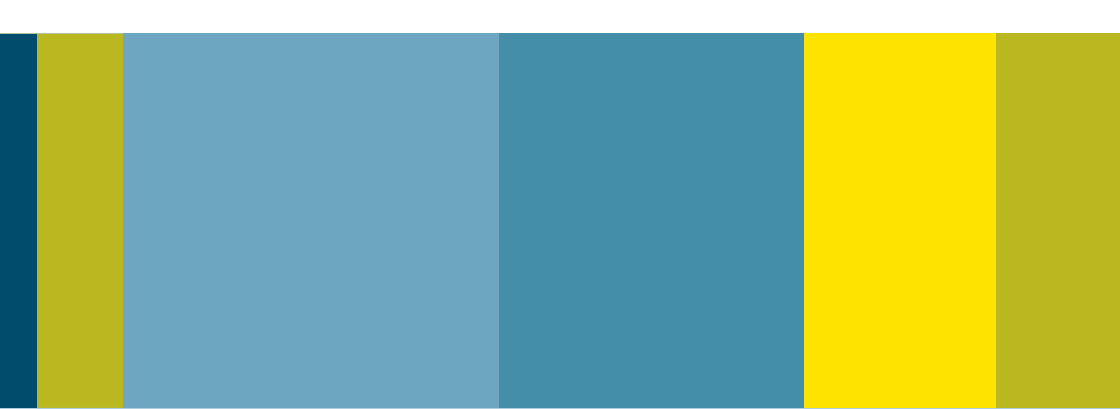
- [www.gelderland/
handreikingondernemerstoerisme](http://www.gelderland/handreikingondernemerstoerisme)

Bijlage 1

Stroomschema vergunningsprocedure

Stroomschema vergunningsprocedure

Voortoets

Is er een kans op een significant negatief effect?

Nee, zeker geen negatief effect

Wel, een mogelijk negatief effect, maar zeker geen significant negatief effect

Kans, op een significant negatief effect

Geen vergunning op grond van de NB-wet nodig

Vergunningaanvraag Via verslechterings- en verstoringsstoets

Is er een kans op een verlechtering of verstoring?

Onaanvaardbare verslechtering of verstoring

Geen of aanvaardbare verslechtering of verstoring

Besluit

Vergunning geweigerd

Vergunning verleend (onder voorschriften of beperkingen)

Vergunningaanvraag Via passende beoordeling

Is er een kans op een significant negatief effect?

Wel een negatief effect, maar zeker geen significant negatief effect

Kans op een significant negatief effect

Nee, zeker geen negatief effect

Toets aan de ADC-criteria: alternatieven, dwingende reden, compensatie

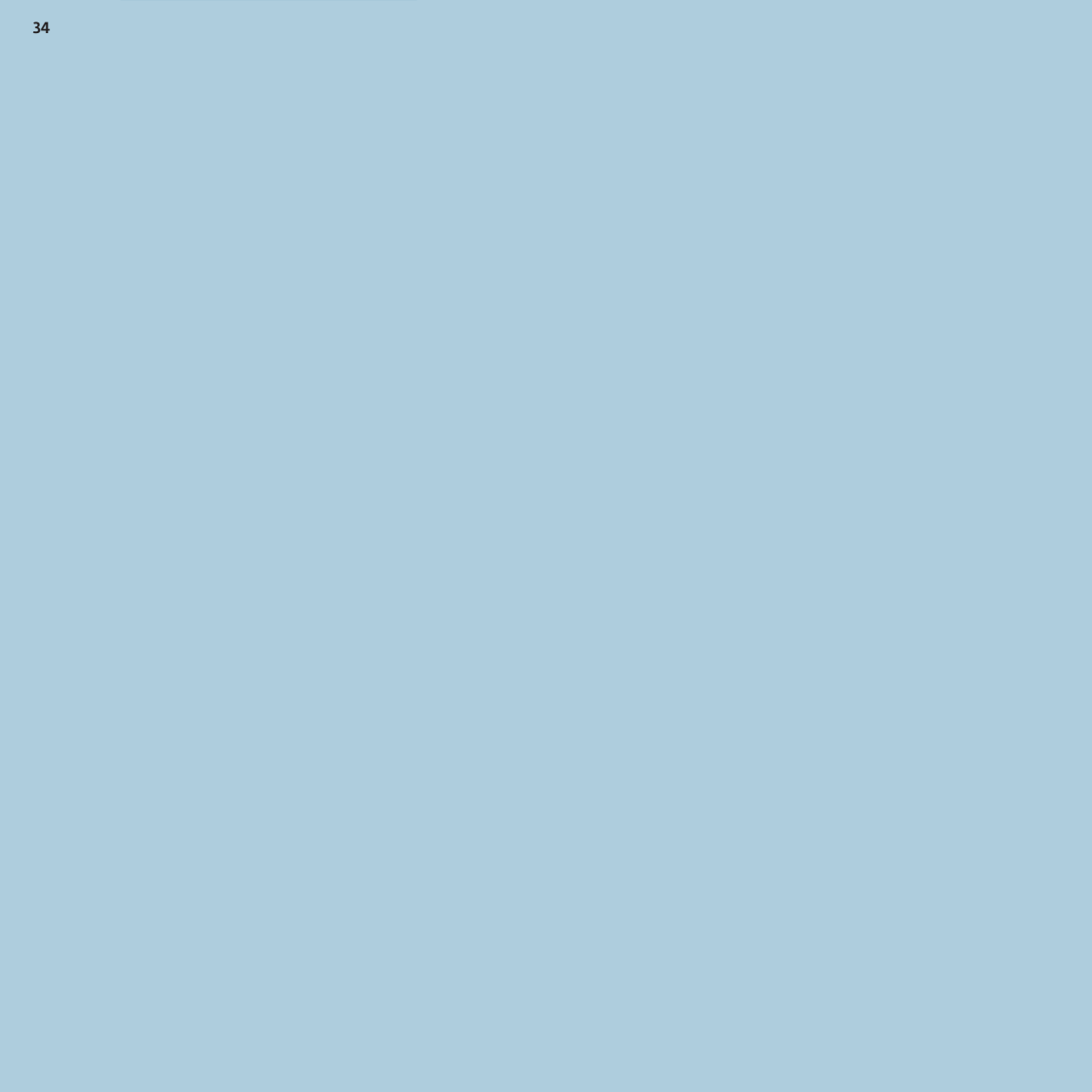
Niet voldaan aan de criteria mogelijk

Voldaan aan de criteria

Besluit

Vergunning geweigerd

Vergunning verleend (onder voorschriften of beperkingen)

Bijlage 2

Beleid bijzondere gebieden

Aanduiding streekplan	Soort initiatief*	Intensieve verblijfsrecreatie/dagrecreatie Nieuwvestiging	Intensieve verblijfsrecreatie/dag Uitbreiding
EHS Natuur		Nee, tenzij onafhankelijk onderzoek aantoonst dat de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied niet significant worden aangetast** Systeem van mitigatie, compensatie en saldobenadering	Idem, met uitzondering: onder uitbreiding van bestaande functies met een gering effect
EHS Verweving		Nee, tenzij onafhankelijk onderzoek aantoonst dat de bestaande waarden en kenmerken van het gebied niet worden aangetast en de ontwikkeling bijdraagt aan de realisering van de EHS	Idem
EHS Verbinding		Nee, tenzij onafhankelijk onderzoek aantoonst dat de bestaande waarden en kenmerken van het gebied niet worden aangetast en de ontwikkeling bijdraagt aan de realisering van de verbindingzone	Idem
Waardevol open gebied		Nee, tenzij openheid niet wordt aangetast. Nieuwe bouwlocaties zijn uitgesloten	Idem
Ganzen/weidevogel gebied		Nee, tenzij openheid niet wordt aangetast. Nieuwe bouwlocaties zijn uitgesloten	Idem
Natura 2000		Hiervoor geldt de Natuurbeschermingswet. Op grond hiervan moet een vergunning aangevraagd worden, en alleen indien de ingreep geen significant negatief effect heeft op de instandhoudingsdoelstelling van het betreffende Natura 2000 gebied (inclusief externe werking gebied) wordt deze verleend	Idem
Stiltegebied		Stand still- step forward het geluidsniveau mag niet toenemen, en bij voorkeur afnemen, als gevolg van ruimtelijke ontwikkelingen	Idem
Landbouwontwikkelingsgebied		Ontwikkelingsmogelijkheden voor de landbouw en in het bijzonder de intensieve veehouderij mogen door nieuwe functies niet worden beperkt	Idem
Concentratiegebied intensieve teelten		Nee, tenzij het de ontwikkeling van concentratie glastuinbouw niet in de weg staat	Idem

Beleid bijzondere gebieden

recreatie	Intensieve verblijfsrecreatie/dagrecreatie Herstructurering	Extensieve verblijfsrecreatie/dagrecreatie Functieverandering
geschikte cties	Ja, mits wezenlijke kenmerken en waarden niet significant worden aangetast	Idem
	Ja, mits wezenlijke kenmerken en waarden niet significant worden aangetast	Ja
	Ja, mits wezenlijke kenmerken en waarden niet significant worden aangetast	Ja
	Ja, mits openheid niet wordt aangetast	Ja
	Ja, mits openheid niet wordt aangetast	Ja
	Idem	Idem
	Idem	Idem
	Idem	Idem
	Idem	Idem

Aanduiding streekplan	Soort initiatief*	Intensieve verblijfsrecreatie/dagrecreatie Nieuwvestiging	Intensieve verblijfsrecreatie/dag Uitbreiding
Water		Nee, tenzij ruimtelijke ontwikkelingen belemmerend werken op hoogwaterbescherming regionale waterberging, ruimte voor de rivier, grondwaterwinning	Idem
Krimpgebied		Nee	Nee
Recreatieclusters		Nee	Ja, mits passend binnen de spelregels van Groei en krimp/ontwikkelingsvisie
Groene wig		Ja, aard, schaal en verschijningsvorm van de ruimtelijke ontwikkeling is afhankelijk van effecten op kernkwaliteiten en gebiedskenmerken	Idem
Waardevol landschap		Ja, mits de landschappelijke kernkwaliteiten worden behouden en versterkt***	Idem
Multifunctioneel platteland		Ja, in beginsel alle initiatieven mogelijk; wel letten op aspecten verkeer en milieu, inpassing in omgeving en bijdrage aan regionaal toeristisch recreatief product	Idem

* Indien het initiatief nieuwe recreatiewoningen betreft, en deze niet uitgesloten zijn in het gebied op grond van het reguliere beleid, dan geldt het volgende specifieke beleid:

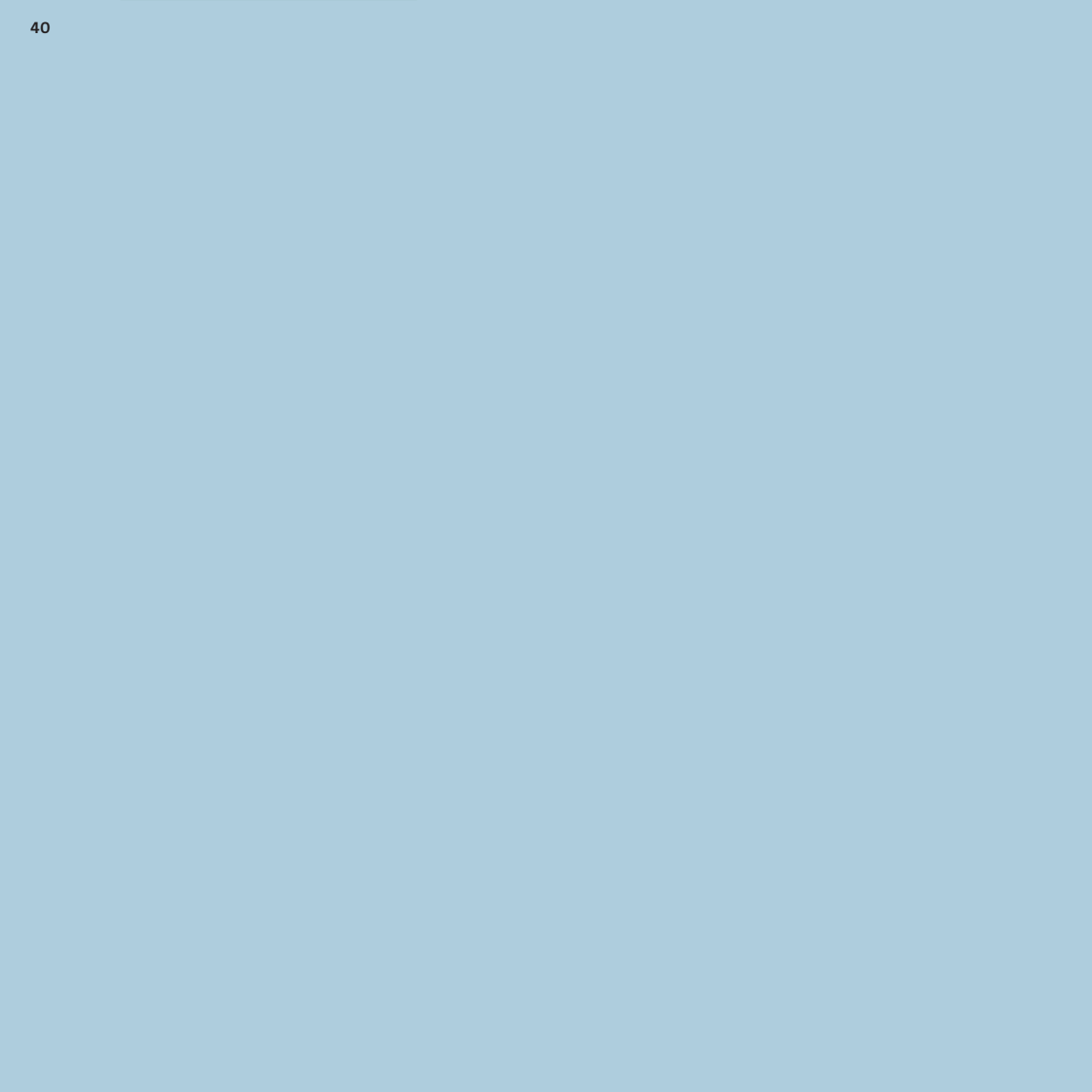
- middels onafhankelijk onderzoek aantonen dat er behoefte is aan deze recreatiewoningen in de verhuurmarkt (hierbij dienen de regionale restcapaciteiten voor recreatiewoningen in de vigerende bestemmingsplannen in het aanbod te worden meegenomen).
- voldoen aan de provinciale maatvoeringseisen, of maatwerk beargumenteren en specifiek bestemmen.
- bedrijfsmatige exploitatie en verbod op permanente bewoning publiekrechtelijk en privaatrechtelijk vastleggen.

Beleid bijzondere gebieden (vervolg)

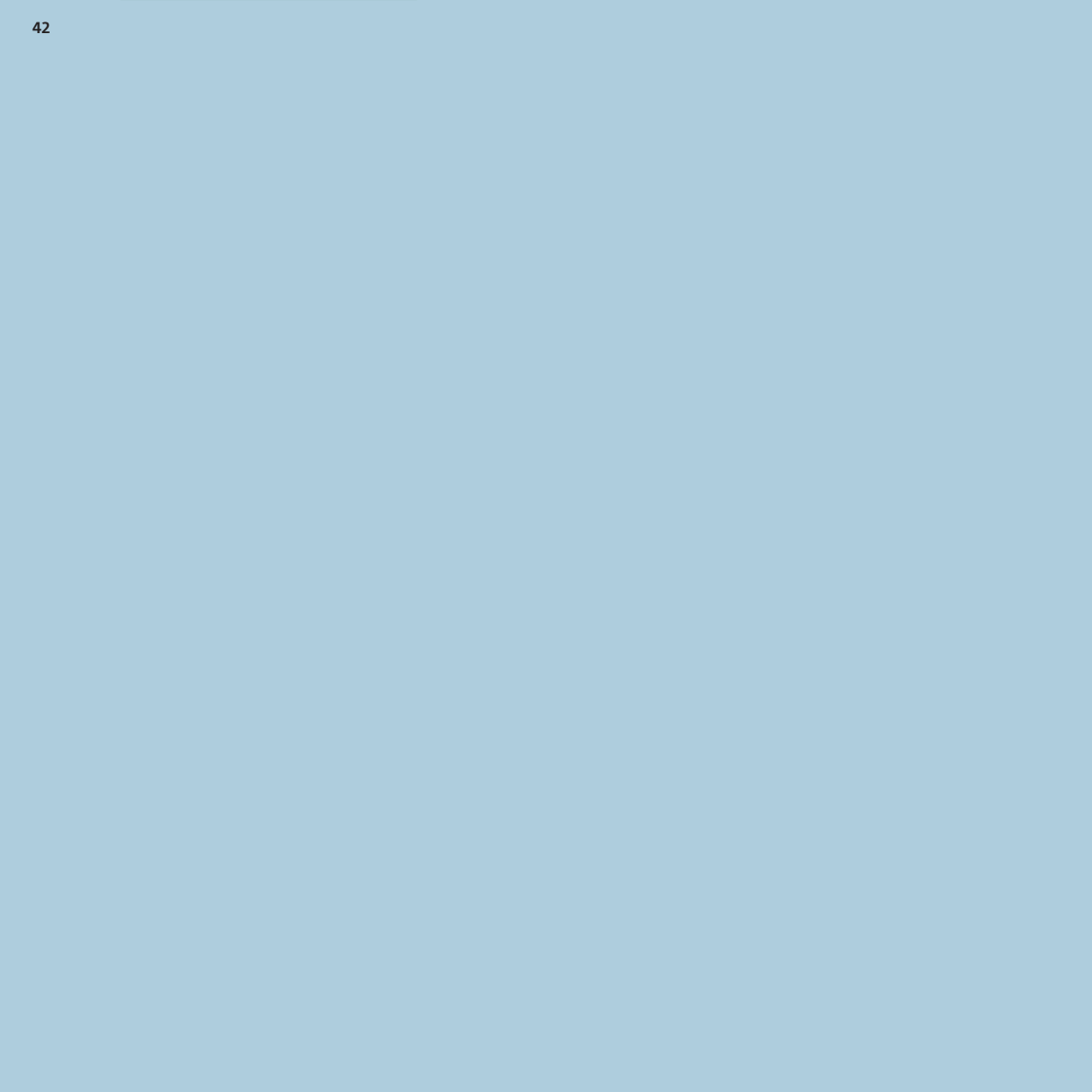
recreatie	Intensieve verblijfsrecreatie/dagrecreatie Herstructurering	Extensieve verblijfsrecreatie/dagrecreatie Functieverandering
	Idem	Idem
	Ja, behoudens omvorming naar nieuwe recreatiewoningen en mits wezenlijke kenmerken en waarden niet significant worden aangetast	Ja
	Ja, bij grootschalige herstructurering mits passend binnen ontwikkelingsvisie	Ja
	Idem	Idem
	Idem	Idem
	Idem	Idem

*** De te beschermen en te behouden wezenlijke kenmerken of waarden van de EHS zijn als streekplanuitwerking 'Kernkwaliteiten en omgevingscondities van de Gelderse ecologische hoofdstructuur' op 16 mei 2006 door GS vastgesteld.

*** De te beschermen kernkwaliteiten zijn als streekplanuitwerking 'Kernkwaliteiten Waardevolle landschappen' op 16 mei 2006 door GS vastgesteld.

Provincie Gelderland

Markt 11

Postbus 9090

6800 GX Arnhem

T (026) 359 90 00

www.gelderland.nl

Provincie Gelderland, dichterbij dan je denkt